

Är gången vinkelböjd, ligger alltid det inre locket i själva vinkeln. Flera av gångarna innehöllo i stället för puppa en parasitstekelkokong, varur stekeln kläcktes antingen i juni—juli samma år eller också på våren nästa år samtidigt med fjärlarna. Endast ett fåtal av pupporna från 1914 lämnade imagines 1915 i april och alla voro ♂. De andra pupporna, som undersökts, äro (i sept.) levande, varför de väl komma att övervintra en gång till. Enligt erfarenhet från Tyskland och Danmark ligger puppan stundom över två eller flera år.

Frithiof Nordström.

Iakttagelser angående *Dicranura vinula* L. — I Ent. Tidskr. 1914, 107 nämner hr E. KLEFBECK, hur larven till *D. vinula* L. till sitt försvar utsprutar en vätska »från en punkt på huvudets nedre del». Vätskan kommer dock icke från huvudet, utan från en hos den fullvuxna larven några millimeter bred, horisontell springa å första thoracalledens undersida; något, som jag flera gånger varit i tillfälle att på allt för nära håll övertyga mig om. Den är nämligen ingalunda angenäm att få i ögonen, och även på huden framkallar den sveda.

Då larven blir störd, intar han den bekanta skräckställningen med huvudet djupt indraget i första kroppsringen. Härvid öppnar den ovan omtalade springan sig och liksom står och dallrar till brädden fylld med en klar vätska. Oroas nu larven ytterligare, indrages huvudet med ett ryck ännu en smula, varvid vätskan pressas ut i en fin stråle. Får larven däremot vara i fred, stannar den varnande dallringen av, springan sluter sig utan vätskeutgjutning och larven återtar så småningom sitt normala utseende.

Frithiof Nordström.

För Sverige ny skalbagge. — I brev meddelar tandläkaren LEONARD HAGLUND undertecknad, att han i Bergaskogen vid Kalmar funnit *Stenus morio* GRAV. Arten är förut funnen bl. a. i Norge och Finland.

A. T.

Intressanta insektynd. — I samlingar, gjorda av elever vid Adelsnäs trädgårdsskola 1914—15, ha följande märkliga arter anträffats. Fynden äro med säkerhet gjorda i trakten kring Åtvidaberg, sannolikt vid Västantorp eller Adelsnäs. — Hemiptera — homoptera: *Melampsalta montana* (SCOP.). — Lepidoptera: *Plusia moneta* F., *Lophopteryx Camolina* L., *ab. Giraffina* HB., *Catocala promissa* ESP., *Atolmis rubricollis* L., *ab. flavicollis* NEUBURG.

A. T.

Riksmusei entomologiska avdelnings skådesamling öppnad för allmänheten. — I och med riksmuseets i år skedda

utflyttning till sitt nya palats vid Frescati utanför Stockholm avhjälpes museets sen länge kända trångboddhet. För entomologiska avdelningen blev det ungefär som om en torpare skulle flytta in i en ministervåning — ett något förbluffande långt steg. Helt naturligt har intendenten skyndat sig att nu tillgodose behovet av en för den stora allmänheten tillgänglig skådesamling. Sedan någon tid tillbaka har den varit öppnad för allmänheten och ovanligt flitigt besökt.

I en stor, ljus sal 2 tr. upp finner man den inrymd. I gedigna, smakfulla skåp och montrar uppradas massor av i glänsande färger prydda djur, grupper åskådliggörande insekternas biologi, prov på varandra härmande arter (mimicry), skyddstillpassningar, sanitärt och ekonomiskt viktiga former o. s. v., allt så smakfullt och omsorgsfullt monterat, att samlingen i det avseendet säkert kan uthärda konkurrensen med det bästa i utlandet.

Det är ju självklart, att meningarna om en dylik skådesamlings uppgift och betydelse kunna vara delade. Så vitt jag förstår, torde emellertid den allmänna uppfattningen nog vara den, att en skådesamling i grova drag skall förtälja de kända insekternas system, i mån det är möjligt åskådliggöra de viktigaste typernas yttre och inre byggnad, belysa insekternas utvecklingshistoria, demonstrera karakteristiska drag ur deras liv samt påvisa deras förhållande till människan, sanitärt och ekonomiskt. Kvantiteten av utställda föremål betyder mindre än kvaliteten. Korteligen, samlingen bör vara en stor, pedagogiskt väl utarbetad bok, ur vilken den bildningsökande kan inhämta det väsentliga rörande den ifrågakvarande djurgruppen. Givetvis möter det vissa svårigheter att i detalj följa en dylik plan, men i varje fall synes mig denna böra vara »den röda tråden» vid samlings uppställande.

Från denna allmänna grundplan må sedan obligatoriskt skjuta en utlöpare, som alldeles speciellt tillgodoser de svenska önskemålen, faunistiskt och biologiskt.

Helt säkert har ovannämnda tankegång också föresvävat ordnaren av denna »skådesamling». Men å andra sidan kan man ej värja sig från den reflexionen, huruvida ej en önskan att få samlingen fort (för att icke säga först!) färdig och ett visst skattande åt effekten gjort sig väl mycket gällande på bekostnad av planmässigheten.

Visserligen må man ej förglömma, att det effektrika alltid har sitt värde som attraktion och stimulans till närmare studier, men detta får ej bortskymma målet det allra minsta. Så t. ex. må ej nödvändigtvis det grannaste sättas på den bäst synliga platsen på bekostnad av det nyttigaste eller lärarikaste.

Tvivalsutan är den svenska samlingen mest styvmoderligt behandlad. Så t. ex. är den systematiska typsamlingen synnerligen inkonsekvent ordnad. Vissa grupper (t. ex. sländor och rätvingar) ha fått ett oproportionerligt stort utrymme och åtföl-

jas av hela häften av »Svensk Insektfauna» inspikade i lådorna. Andra, minst lika viktiga och intressanta grupper äro däremot ytterst knapphändigt åskådliggjorda, t. ex. diptera och hemiptera. Uppgifter om arternas förekomst inom Sverige hade säkerligen varit till gagn. Att de svenska insekterna på riksmuseum sen länge fått sitta emellan för de exotiska (speciellt afrikanska) djuren är ett känt faktum, men manne ej för den talrikaste delen av de svenska entomologerna just denna del av insektfaunan är den viktigaste? De få specialisterna på de exotiska djuren äro lätt räknade och äro också alla så försigkomna, att skådesamlingen för dem blir blott »til lyst». Men för alla de andra bör den lämna reell behållning.

Att de sanitärt och ekonomiskt viktiga arterna böra vara väl och instruktivt uppställda är ju ett av de viktigaste önskemålen, ty dessa äga ju för den stora massan ett alldeles särskilt värde. Denna del av samlingen är även splittrad och i flera avseenden mycket underhaltig. Ej må man klandra, att ett och annat fattas, man kan ju småningom komplettera. Men som det nu är ställt, utgör gruppen ett mixtum compositum av både gott och ont. Utan plan finner man här och där, dels i de större montrerna dels i tre mindre, fristående, en mängd typer tillhörande denna kategori uppställda. En del patogena arter åtföljas av klipp ur t. ex. den av TRÄGÅRDH översatta boken »Insekter och sjukdomar». Samtliga klipp, med undantag av ett (en uppsats av intendenten själv), äro osignerade och utan respektive författares medgivande offentligen spikade (manne fullt korrekt?). Andra arter få nöja sig med blotta namn på latin och svenska, de sistnämnda på museet ofta uppkonstruerade utan hänsyn om svenska vedertagna namn finnas. Av alldeles särskilt slag äro de sex i småmontrerna uppställda lådorna. Utgöra de en provkarta på svenska skadedjur eller utgöra de en samling europeiska, så äro de lika illa hopkomna. Köpesumman för detta utländska kram kunde säkerligen använts bättre. Rent komprometterande är ju lådan med rubriken: »*Abies alba* — gran!» Ty detta är ju en ädelgran, vilket utgör någon skillnad, och ädelgranarnas fiender torde knappast intressera den svenska allmänheten. Bland de många barockheterna i de nu nämnda lådorna må anföras: som skadedjur på äpple noteras ett flertal *Rhynchites*-arter, av vilka några sannolikt ej finnas i Sverige och i varje fall absolut ej göra skäl för namnet äpplefiender, likaledes kan samma omdöme tryggt fallas om *Balaninus*- och *Apion*-arterna jämte ett flertal andra; däremot finner man t. ex. ej rönnbärsmalen, vårt svåraste skadedjur på äpple; *Porthesia chrysorrhoea* är utomlands ett svårt skadedjur, men sällsynt i vårt land; *Malacosoma neustriasis* utställda »larvbo» kan saklöst undvaras, *Andricus terminalis* heter numera sen man kommit underfund med cynipidernas generationsväxling (värd att

demonstrera i skådesamlingen!) *Biorrhiza aptera* o. s. v. Det botaniska krimskramset kan gott slopas. Lådorna böra snarast omordnas! Med hjälp av tillgänglig litteratur kan lätt ett lämpligt urval för dem göras.

Slutligen må som en brist berörande skådesamlingen i sin helhet påpekas, att preparat rörande insekternas inre och yttre byggnad saknas, liksom de från utländska samlingar väl kända och uppskattade små orienterande entomo-geografiska kartorna.

Ovan gjorda kritiska anmärkningar få ej tolkas som ett underskattande av samlingen i sin helhet. Säkerligen ha många omständigheter spelat in, som vållat bristerna. Och en idealisk skådesamling göres ju ej i ett slag. Så myckert vackert och lärorikt finnes redan nu, att man måste betyga sin aktning för allt det arbete, som ligger bakom. Och man torde kunna vara övertygad om, att de väsentliga bristerna snarast möjligt avhjälpas, och att sanningen i sin helhet småningom omordnas efter en väl disponerad plan.

A. T.

Utnämningar:

Skogsentomologbefattningen. — Till laborator i skogsentomologi vid Statens Skogsförsöksanstalt har förordnats fil. d:r IVAR TRÄGÅRDH.

Centralanstalten för jordbruksförsök. — Till assistent vid Entomologiska avdelningen har efter d:r TRÄGÅRDH förordnats fil. mag. N. A. KEMNER.

Forskningsresor. — D:r ABRAHAM ROMAN har återkommit till Sverige från sin forskningsresa till Amazonfloden. Hans hemförda samlingar ha inlösts av Riksmusei entomologiska avdelning.

D:r ERIC MJÖBERG planerar åter en forskningsresa, nu till Nya Guinea. Utom Vegastipendiet, som förut tilldelats honom, har Kungl. Vet.-Akademien givit honom LETTERSTEDTSKA resestipendiet. — Om utöver dessa medel på privat väg penningar kunna anskaffas, är det d:r MJÖBERGS avsikt att pr flygmaskin ta sig in till hjärtat av det ännu okända landet. Kan den planen bli en verklighet, torde man av resan kunna vänta ur vetenskaplig och måhända även praktiskt-ekonomisk synpunkt ytterst värdefullt resultat.

Meddelande. — I och för ett systematiskt arbete över svenska *stritar* mottager undertecknad gärna samlingar till bestämning.

Alb. Tullgren